

Sygn. akt VI Ka 391/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 września 2013 r.

Sąd Okręgowy w Jeleniej Górze w VI Wydziale Karnym Odwoławczym w składzie:

Przewodniczący – Sędzia SO Klara Łukaszewska (spr.)

Sędziowie SO Barbara Żukowska

SO Andrzej Tekieli

Protokolant Małgorzata Pindral

przy udziale Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Jeleniej Górze Lesława Kwapiszewskiego

po rozpoznaniu w dniu 17 września 2013r.

sprawy **D. B.**

o wyrok łączny

z powodu apelacji, wniesionej przez prokuratora

od wyroku Sądu Rejonowego w Lubaniu

z dnia 7 czerwca 2013 r. sygn. akt II K 76/13

uchyla zaskarżony wyrok wobec oskarżonego D. B. i sprawę przekazuje Sądowi Rejonowemu w Lubaniu do ponownego rozpoznania.

Sygn. akt VI Ka 391/13

UZASADNIENIE

D. B. skazany został prawomocnymi wyrokami:

1. Sądu Rejonowego w Lubaniu z dnia 13.10.2011r. w sprawie II K 638)11 za czyny z art. 13§1 kk w zw. z art. 279§1 kk popełnione w nocy z dnia 27 maja 2011r. na 28 maja 2011r. w O. oraz czyn z art. 279§1 kk oraz art. 13§1 kk w zw. z art. 279§1 kk popełnione w nocy z dnia 26 maja 2011r. na 27 maja 2011r w O. na karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności, której wykonanie zawieszono na okres próby wynoszący 5 lat, której wykonanie zarządzono postanowieniem Sądu Rejonowego w Lubaniu z dnia 8 sierpnia 2012r. w sprawie II Ko 732/12,

2. Sądu Rejonowego w Lubaniu z dnia 29.03.2012r. w sprawie II K 141)132 za czyn z art. 279§1 kk popełniony w dniu 22.02.2012r. w N. na karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności, której wykonanie zawieszono na okres próby wynoszący 4 lata,

3. Sądu Rejonowego w Lwówku Śląskim z dnia 17.11.2011r. w sprawie II K 570/11 za czyn z art. 279§1 kk popełniony w nocy na 3 marca 2011r. w U. oraz za czyn z art. 279§1 kk popełniony w dniu 10.06.2011r w U. na karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności której wykonanie zawieszono na okres próby wynoszący 3 lata, której wykonanie zarządzono postanowieniem Sądu Rejonowego w Lwówku Śląskim z dnia 21.08.2012r. w sprawie II Ko 277)12.,

4. Sądu Rejonowego w Lubaniu z dnia 26.11.2012r. w sprawie II K 37012 z art. 278§1 kk popełniony w nocy z 7 na 8 lutego 2012r. w O. na karę 4 miesięcy pozbawienia wolności.

Sąd Rejo nowy w Lubaniu wyrokiem z dnia 7 czerwca 2013r. sygn. akt II K 76)13:

I. na podstawie art. 85 i 86§1 kk w zw. z art. 569§1 kk połączył skazanemu D. B. kary pozbawienia wolności orzeczone w sprawach II K 638)11 Sądu Rejonowego w Lubaniu oraz II K 570)11 Sądu Rejonowego we Lwówku Śląskim opisane w pkt 1 i 3 części wstępnej wyroku i wy mierzył mu karę łączną 2 lat pozbawienia wolności,

II. w pozostałej części połączone wyroki pozostawił do odrębnego wykonania,

III. na podstawie art. 577 kpk na poczet orzeczonej kary łącznej pozbawienia wolności zaliczył skazanemu okres zatrzymania w sprawie II K 570)11 od dnia 15.06.2011r. do dnia 15.06.2011r. oraz okres wykonanej kary w sprawie II K 638)11 od dnia 16.11.2012r. do dnia 07.06.2013r.,

IV. na podstawie art. 572 kpk postępowanie w sprawie umorzył w części dotyczącej wyroku orzeczonego w sprawie II K 370)12 Sądu Rejonowego w Lubaniu oraz wyroku orzeczonego w sprawie II K 141)12 Sądu Rejonowego w Lubaniu,

V. kosztami postępowania obciążył Skarb Państwa.

Wyrok powyższy zaskarżył prokurator. Zarzucił wyrokowi Sądu I instancji obrazę przepisu prawa materialnego wyrażonego w art. 85 kk w zw. z art. 89§1a kk polegającą na umorzeniu postępowania w przedmiocie wydania wyroku łącznego, obejmującego sprawy II K 141)12 oraz II K 370)12 Sądu Rejonowego w Lubaniu, w sytuacji gdy istniały materialnoprawne przesłanki wymierzania kary łącznej obejmującej kary jednostkowe orzeczone wymienionymi wyrokami.

Podnosząc powyższy zarzut prokurator wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w jego pkt IV tj. w części dotyczącej umorzenia postępowania w przedmiocie wydania wyroku łącznego obejmującego wyroki II K 370)12 oraz II K 141)12 Sądu Rejonowego w Lubaniu.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja Prokuratora jest zasadna.

W pierwszej kolejności należy wskazać, iż zgodnie z art. 569§1 k.p.k. jeżeli zachodzą warunki do orzeczenia kary łącznej w stosunku do osoby prawomocnie skazanej wyrokami różnych Sądów, właściwy do wydania wyroku łącznego jest sąd, który wydał ostatni wyrok skazujący w pierwszej instancji.

Powołany przepis reguluje nie tylko właściwość sądu w postępowaniu o wydanie wyroku łącznego, lecz również z jego treści wynikają przesłanki wydania wyroku łącznego. Przesłanki te spełnione są, gdy zachodzą warunki orzeczenia kary łącznej określone w art. 85 k.k. oraz gdy skazany został już skazany co najmniej dwoma prawomocnymi wyrokami.

Sąd orzeka karę łączną, jeżeli sprawca popełnił dwa lub więcej przestępstw, zanim zapadł pierwszy wyrok, chociażby nieprawomocny, co do któregośkolwiek z tych przestępstw i wymierzono za nie kary tego samego rodzaju albo inne podlegające łączeniu. Jak wynika z powyższego przepisu kary te mogą podlegać połączeniu jedynie w przypadku, gdy przestępstwa, za które skazany został skarżący zostały popełnione zanim zapadł pierwszy wyrok skazujący, chociażby nieprawomocny.

Sąd Rejonowy prawidłowo dokonał wykładni tego przepisu. Istotnym było bowiem określenie znaczenia pojęciowego wyrażenia „pierwszy wyrok skazujący”. Słusznie Sąd Rejonowy przyjmuje, iż chodzi tu nie tylko o pierwszy chronologicznie wyrok, który zapadł przed popełnieniem przez sprawcę kolejnych przestępstw, ale każdy kolejny wyrok zamykający kolejną grupę przestępstw pozostających w zbiegu realnym, popełnionych po wydaniu wyroku

chronologicznie go poprzedzającego. Każdy kolejny zbieg przestępstw należy więc traktować odrębnie, wymierzając za każdy z nich oddzielną karę łączną.

Przy tak rozumianym zbiegu realnym przestępstw Sąd Rejonowy w sposób prawidłowy wyróżnił grupy przestępstw, które względem siebie pozostawały w zbiegu realnym. I tak pierwszą grupę stanowiły czyny z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 279 § 1 k.k. popełnione w nocy z 27 na 28 maja 2011 r. i z art. 279 § 1 k.k. i z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 279 § 1 k.k. popełnione w nocy z 26 na 27 maja 2011 r., za które wyrokiem Sądu Rejonowego w Lubaniu z dnia 13 października 2011 r. w sprawie sygn. akt II K 638/11 D. B. został skazany na karę 1 roku i 4 miesięcy pozbawienia wolności oraz ciąg przestępstw z art. 279 § 1 k.k., popełnionych w dniach 3 marca 2011 r. i 10 października 2011 r., za które to wyrokiem Sądu Rejonowego w Lwówku Śląskim z dnia 17 listopada 2011 r. w sprawie sygn. akt II K 570/11 został skazany na karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności. Natomiast drugą grupę przestępstw stanowiły czyn z art. 279 § 1 k.k. popełniony w dniu 22 lutego 2012 r., za który to wyrokiem Sądu Rejonowego w Lubaniu z dnia 29 marca 2012 r. w sprawie sygn. akt II K 141/12 orzeczono względem skazanego karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 4 lat próby oraz czyn z art. 278 § 1 k.k. popełniony w nocy z 7 na 8 lutego 2012 r., za który to wyrokiem Sądu Rejonowego w Lubaniu z dnia 26 listopada 2012 r. w sprawie sygn. akt II K 370/12 orzeczono karę 4 miesięcy pozbawienia wolności.

O ile natomiast jak wskazano wyżej Sąd Rejonowy w sposób prawidłowy dostrzegł grupy przestępstw, które względem siebie pozostawały w zbiegu realnym tak w żadnej mierze nie mogą zostać zaaprobowane przez Sąd Odwoławczy zapadłe w zaskarżonym wyroku łącznym rozstrzygnięcia.

W pierwszej kolejności zauważyć należy, iż rację ma skarżący, że rozstrzygnięcie z pkt. IV części dyspozytywnej wyroku zapadło z rażącym naruszeniem art. 85 k.k. Powoływany przez Sąd I instancji przepis art. 89 § 1 k.k. stanowi jedynie uprawnienie sądu do zawieszenia wykonania kary łącznej, pod warunkiem wystąpienia przesłanek określonych w art. 69 k.k. Nie może być natomiast interpretowany jako przepis nakazujący zawieszenie wykonania kary w przypadku, gdy jedna z podlegających łączeniu kar została orzeczona z warunkowym zawieszeniem jej wykonania, czemu wyraźnie sprzeciwia się już sama treść tego przepisu, a tym bardziej nie może stanowić negatywnej przesłanki orzekania o karze łącznej (wydania wyroku łącznego) w przypadku, gdy sąd we wskazanej sytuacji stwierdzi brak warunków do zawieszenia kary. (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 stycznia 2013 r. sygn. akt IV KK 194/12 LEX nr 1292222). Sformułowanie "sąd orzeka karę łączną" oznacza, że zastosowanie tej instytucji jest obligatoryjne, a więc w razie spełnienia przesłanek wskazanych w art. 85 k.k. nie ma możliwości jej niezastosowania, a tym samym sąd jest zobowiązany do wydania wyroku łącznego. Przepis ten stanowi bowiem wyłączną, samodzielną podstawę do orzeczenia kary łącznej i sąd w pierwszej kolejności winien badać, czy zachodzą przesłanki do wydania kary łącznej, a jeżeli tak, to w oparciu o wypracowane na gruncie doktryny i orzecznictwa dyrektywy (przede wszystkim związek przedmiotowo-podmiotowy między poszczególnymi czynami) jej wymiaru, dokonać wyboru między zasadą absorpcji a kumulacji, ustalić jej rozmiar, a dopiero w dalszej kolejności rozważyć, czy istnieją przesłanki formalne i merytoryczne do warunkowego zawieszenia kary łącznej. Jeżeli natomiast Sąd I instancji doszedł do przekonania, iż brak było podstaw do orzeczenia względem skazanego kary łącznej pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania to stosownie do art. 89 a § 1 k.k. winien orzec wobec D. B. bezwzględnie karę łączną pozbawienia wolności, skoro wszystkie przestępstwa za które został on skazany zostały popełnione po dniu 8 czerwca 2010 r., a więc po dniu wejścia w życie art. 89 a § 1 k.k. Brak tym samym było podstaw do umorzenia postępowania w przedmiocie wydania wyroku łącznego co do skazań D. B. wyrokami Sądu Rejonowego w Lubaniu w sprawach sygn. akt II K 370/12 i sygn. akt II K 141/12.

Za nieprawidłowe również należy uznać rozstrzygnięcie zawarte w pkt. I części dyspozytywnej zaskarżonego wyroku. Pamiętać bowiem należy, iż odpowiednie stosowanie art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k. w postępowaniu w przedmiocie wydania wyroku łącznego decyduje o powstaniu ujemnej przesłanki procesowej o charakterze bezwzględnie w każdym przypadku, gdy po wydaniu prawomocnego wyroku łącznego lub postanowienia o umorzeniu postępowania w tej kwestii na podstawie art. 572 k.p.k., dojdzie do rozpoznania wniosku domagającego się wydania wyroku łącznego w odniesieniu do tej samej osoby i tych samych wyroków skazujących różnych sądów. (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 listopada 2014 r. V KK 326/04 LEX nr 141340, Prok.i Pr.-wkł. 2005/7-8/15, Prok.i Pr.-wkł. 2005/10/11). W

niniejszej sprawie wobec skazanego Sąd Rejonowy w Lubaniu w sprawie sygn. akt II K 751/12 wydał już prawomocny wyrok łączny, którym objęto wyrok Sądu Rejonowego w Lubaniu z dnia 13 października 2011 r. w sprawie sygn. akt II K 638/11 oraz Sądu Rejonowego w Lwówku Śląskim z dnia 17 listopada 2011 r. w sprawie sygn. akt II K 570/11. Skoro zatem po analizie kolejnych skazań D. B. Sąd I instancji prawidłowo doszedł do przekonania, iż wydanie wyroku łącznego może dotyczyć tylko i wyłącznie tych samych wyroków skazujących to winien w tym zakresie postępowanie stosownie do art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k. Tym bardziej, iż pamiętać należy, że nowy wyrok łączny stosownie do art. 575 § 1 i 2 k.p.k. wydaje się wyłącznie gdy zachodzi taka potrzeba.

Z uwagi zatem na potrzebę orzeczenia kary łącznej za drugi realny zbieg przestępstw (wyroki opisane w pkt. 2 i 4 części wstępnej zaskarżonego orzeczenia) brak było podstaw do wydania orzeczenia reformatoryjnego, a wskazane uchybienia musiały skutkować uchyleniem zaskarżonego wyroku i przekazaniem sprawy Sądowi Rejonowemu w Lubaniu do ponownego rozpoznania.

Rozpoznając sprawę ponownie Sąd Rejonowy będzie związany wyrażonymi poglądami i ustaleniami poczynionymi przez Sąd Okręgowy w postępowaniu apelacyjnym. Stąd też Sąd Rejonowy wyda wyrok łączny orzekając karę łączną za zbiegające się przestępstwa, za które D. B. został skazany wyrokami Sądu Rejonowego w Lubaniu w sprawach sygn. akt II K 370/12 i sygn. akt II K 141/12, kierując się przy tym zasadami wymiaru kary łącznej określonymi w art. 86§1 k.k. Ponownie rozważy przy tym możliwość warunkowego zawieszenia wykonania kary łącznej pozbawienia wolności wobec skazanego. Zauważyć bowiem należy, iż przestępstwo z art. 278 § 1 k.k., za które orzeczono wobec D. B. bezwzględną karę 4 miesięcy pozbawienia wolności zostało popełnione dwa tygodnie przed przestępstwem z art. 279 § 1 k.k., a pomimo to Sąd Rejonowy wyrokujący w sprawie sygn. akt II K 141/12 orzekając karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności dostrzegł pozytywną prognozę kryminologiczną wobec skazanego i wykonanie tej kary warunkowo zawiesił na okres próby wynoszący 4 lata. Natomiast odnośnie pierwszego zbiegu realnego Sąd I instancji rozważy kwestię umorzenia postępowania w przedmiocie wydania wyroku łącznego z uwagi na prawomocność wyroku łącznego w sprawie sygn. akt II K 751/12, a którym to orzeczono względem skazanego już karę łączną obejmującą skazania wyrokami Sądu Rejonowego w Lubaniu z dnia 13 października 2011 r. w sprawie sygn. akt II K 638/11 oraz Sądu Rejonowego w Lwówku Śląskim z dnia 17 listopada 2011 r. w sprawie sygn. akt II K 570/11.